

Nieuwsbrief 12: briefstemmen bij de Tweede Kamerverkiezing van 17 maart 2021
Datum: 24 december 2020

In deze nieuwsbriefspecial wordt u geïnformeerd over het nieuwe proces van briefstemmen voor kiezers van 70 jaar en ouder bij de Tweede Kamerverkiezing. Als bijlage zijn een aantal factsheets gevoegd, en antwoorden op eerder door gemeenten gestelde vragen. De informatie over het briefstemmen vindt u vanaf pagina 3 van deze nieuwsbrief.

Vooraf: indicatieve planning informatievoorziening

Om gemeenten inzicht te geven in wat u in de informatievoorziening vanuit het ministerie mag verwachten vindt u hieronder een indicatieve planning:

Week 4 januari

- Specificaties stempas, kiezerspas, schriftelijke volmacht en briefstembescheiden
- Modellen gezondheidscheck

Gezondheidscheck

De gezondheidscheck dient te worden meegestuurd met de stempas/stempluspas. Uit de evaluatie van de herindelingsverkiezingen is gebleken dat niet alle kiezers die naar het stemlokaal gingen, de gezondheidscheck hadden gezien. Bijvoorbeeld doordat zij de envelop met de stempas pas openmaakten in het stemlokaal. Het is belangrijk kiezers bij de Tweede Kamerverkiezing vooraf extra te attenderen op de gezondheidscheck. Dat kan op verschillende manieren:

- Het advies is een tekst op de envelop met de stempas/stempluspas te drukken. Overleg met uw leverancier over de mogelijkheden.
Bijvoorbeeld: "In deze envelop zit uw stempas voor de Tweede Kamerverkiezing en een gezondheidscheck. Bewaar deze zorgvuldig. **Let op:** gaat u stemmen in een stemlokaal, doe dan vooraf de gezondheidscheck."
- Wijs kiezers in de aanloop naar de Tweede Kamerverkiezing in de gemeentelijke communicatie te wijzen op de gezondheidscheck (via huis-aan-huisbladen, op de gemeentepagina, in de verkiezingsinformatie op websites). Om gemeenten daarbij te helpen zullen middelen daarvoor vanaf begin februari ook beschikbaar zijn in de verkiezingentoolkit.

- Modellen posters stemlokaal/stemhokje in www.verkiezingentoolkit.nl
- Concept-telinstructie (gebaseerd op de telinstructie bij de herindelingsverkiezing, zie www.verkiezingentoolkit.nl. Voldoende ruimte - minimaal 100 m2 vrije ruimte - is van belang)
- Factsheets over: checklist inrichting stemlokaal, soorten stembureaus op 17 maart en op 15/16 maart, taken en rollen van stembureauleden en persoonlijke beschermingsmiddelen.
- Start peiling aantal stemlokalen/ aantal stembureauleden (vanaf 7 januari tot 21 januari)

Week 11 januari

- Webinar NVVB/BZK 14 januari (hoofdthema briefstemmen)
- Start bijeenkomsten met gemeenten om vragen die gemeenten hebben te beantwoorden (gecontinueerd tot aan verkiezingen)
Het ministerie neemt initiatief om gemeenten in kleine groepen deel te laten nemen aan digitale bijeenkomsten over de organisatie van de komende verkiezing en waarin uitleg kan worden gegeven over de wet- en regelgeving.
- Voorbeeldbrief first time voters (18+)

Week 18 januari

- Overige modellen ministeriële regeling (zoals processen-verbaal, verslag waarnemer, formulieren aanvraag schriftelijke volmacht)
- Circulaire over de organisatie van verkiezing (samenvatting van basisinformatie)

Week 25 januari

- Informatiebrief aan zorginstellingen over o.a. om te gaan met de ontvangst van stembescheiden voor kiezers die in de zorginstellingen verblijven/wonen

Week 1 februari

- Instructiemateriaal stembureauleden
- Instructiemateriaal briefstembureau
- Start publiekscampagne met online middelen (search, banners)
- Website elkestemtelt.nl gevuld met basis informatie verkiezingen
- Uitkomsten peiling naar gemeenten/Tweede Kamer – eventuele gerichte ondersteuning stemlokalen en communicatie werving stembureauleden.

Week 8 februari

- Tweede circulaire (instructie gebruik OSV)

Week 15 februari

- Website elkestemtelt.nl verder aangevuld
- Website verkiezingentoolkit.nl gevuld met toolkit items gemeenten
- Radiocommercials live
- Online video live
- Start maatwerkcommunicatie specifieke doelgroepen

Week 22 februari

- Start landelijke telefoonlijn voor informatie briefstemmen (kiezers 70+)
- Instructiefilm over het stemmen per brief (kiezers 70+)
- Televisiecommercial live
- Vervolg maatwerkcommunicatie specifieke doelgroepen

Vanaf 3 maart

- Print in huis-aan-huis bladen landelijk
- Print in landelijke + regionale dagbladen
- Social media posts
- Informatie over evaluatie verkiezingen

Communicatienetwerk gemeenten

In de aanloop naar de Tweede Kamerverkiezing is goede communicatie cruciaal. Dat geldt altijd, maar zeker ook nu. Want deze verkiezingen in coronatijd roepen – mede door de tijdelijke maatregelen immers veel vragen op, zowel bij diverse groepen kiezers, als bij de media. Het is daarbij belangrijk dat we vanuit gemeenten, BZK en andere organisaties kiezers en media - zowel reactief als proactief - kunnen voorzien van duidelijke en eenduidige informatie. Het communicatieteam Tweede Kamerverkiezingen van BZK wil de communicatieadviseurs en/of woordvoerders van gemeenten daar graag bij ondersteunen. Bijvoorbeeld door gemeenten te helpen met vragen die zij krijgen, veelgestelde vragen en antwoorden en factsheets te delen en gemeenten te helpen met handreikingen als zij te maken zouden krijgen met misinformatie of desinformatie. Daarnaast deelt het communicatieteam natuurlijk ook graag nieuws met de gemeentelijke communicatiecollega's over de publiekscampagne en de middelen die daar worden ontwikkeld, zodat zij die ook in de gemeentelijke communicatie kunnen benutten.

Om dit goed te kunnen doen is het verzoek aan de projectleiders Verkiezingen om de namen en contactgegevens van de woordvoerder e/o communicatieadviseur verkiezingen van hun gemeenten door te geven via postbus.verkiezingen@minbzk.nl.

De special briefstemmen vindt u op de volgende pagina

Special briefstemmen

Inleiding

Op donderdag 17 december jl. heeft de Tweede Kamer ingestemd met de wijziging van de Tijdelijke wet verkiezingen covid-19. In dit wetsvoorstel wordt onder andere geregeld dat kiezers van 70 jaar en ouder bij de komende Tweede Kamerverkiezing ook per brief kunnen stemmen. De Eerste Kamer moet het wetsvoorstel nog behandelen. Dat zal in de tweede helft van januari 2021 gebeuren.

Deze (speciale) nieuwsbrief gaat uitsluitend over het stemmen per brief voor kiezers die 70 jaar en ouder zijn. In deze nieuwsbrief wordt u geïnformeerd over:

- De stembescheiden die kiezers van 70 jaar en ouder moeten krijgen;
- Het tijdpad voor het toesturen van de stembescheiden aan deze kiezers;
- De wijze waarop deze kiezers hun briefstem kunnen uitbrengen;
- Het ontvangen van briefstemmen door de gemeente en het veilig bewaren daarvan;
- De briefstembureaus die de gemeente moet instellen;
- De stemopneming van de briefstemmen;
- De ondersteuning die zal worden geboden aan de kiezers die per brief kunnen stemmen en de voorlichtingscampagne voor deze kiezers.

Met deze nieuwsbrief worden ook de vragen beantwoord die het ministerie van BZK heeft ontvangen over het stemmen per brief. Het antwoord op een (groot) deel van de vragen wordt gegeven in de factsheets die bij deze nieuwsbrief zijn gevoegd. Het ministerie van BZK zal in de komende weken tot aan de Tweede Kamerverkiezing de informatie over het stemmen per brief zoveel als mogelijk in factsheets vormgeven.

1. Briefstembescheiden

Bij deze nieuwsbrief treft u de **factsheet Briefstembescheiden** aan. In deze factsheet wordt uitgelegd welke stembescheiden de kiezers van 70 jaar en ouder gaat krijgen voor de Tweede Kamerverkiezing. De factsheet bevat afbeeldingen van de briefstembescheiden.

De kiezers krijgen de stembescheiden in twee zendingen:

- Zending 1
Bevat de stempluspas en de vragen van de gezondheidscheck. De gemeente kan zelf bepalen in welke enveloppe de stempluspas wordt verstuurd. Indien de gemeente regulier de praktijk heeft om een brief te voegen bij de stempassen, dan is het verzoek van het ministerie van BZK om de begeleidende brief bij de stempluspas af te stemmen met het ministerie. Dit om te waarborgen dat de gemeentelijke informatie die kiezers van 70 jaar en ouder ontvangen, spoort met de landelijke informatie die over briefstemmen wordt gegeven.
- Zending 2
Bevat het briefstembiljet, de uitleg over briefstemmen, de enveloppe voor het briefstembiljet en de retourenveloppe die de kiezer moet gebruiken om zijn briefstem uit te brengen. Voor al deze documenten wordt in een ministeriële regeling een zogenoemd model vastgesteld. Er is geen mogelijkheid voor gemeenten om in de tweede zending nog eigen informatie toe te voegen. De reden daarvoor is dat de producenten de briefstembescheiden alleen op tijd kunnen produceren als alles uniform is. Een uniforme retourenveloppe waarborgt dat de briefstemmen die door de kiezers in de PostNL-brievenbus worden gedaan door PostNL snel en accuraat kunnen worden verwerkt. PostNL gaat daarvoor een "dedicated" proces opzetten. PostNL zal de gemeenten daar nader over informeren.

In de **factsheet Briefstembescheiden** staat wanneer de kiezer de briefstembescheiden uiterlijk zal ontvangen.

Uitdrukkelijk wordt erop gewezen dat in de Tijdelijke wet verkiezingen covid-19 is geregeld dat de gemeenten direct na de dag van kandidaatstelling (dat is 1 februari 2021) de bestanden met kiesgerechtigden moeten aanleveren bij hun leverancier zodat onmiddellijk kan worden begonnen met het personaliseren van de stempassen en de stempluspassen. Het is, om de tijdige productie

en verzending van de stembescheiden te kunnen realiseren, van cruciaal belang dat gemeenten strikt uitvoering geven aan deze nieuwe wettelijke bepaling.

De specificaties van de briefstembescheiden zullen in de eerste week van januari 2021 beschikbaar worden gesteld.

2. Ontvangen van de briefstemmen door de gemeente en het veilig bewaren daarvan

Briefstemmen die de gemeente ontvangt moeten veilig worden bewaard totdat de briefstemmen door de gemeenten worden overgedragen aan de briefstembureaus die de stemopneming uitvoeren.

Gedurende de periode waarin de gemeente de briefstemmen in bewaring heeft mogen er geen briefstemmen kwijtraken cq worden beschadigd. Het ministerie van BZK zal in een ministeriële regeling vastleggen hoe de briefstemmen door de gemeente moeten worden bewaard. Daarbij wordt aangesloten bij de regels die gelden in de Paspoortuitvoeringsregeling voor het bewaren/opslaan bij gemeenten van de reisdocumenten. Dat zijn regels waar de gemeenten vertrouwd mee zijn. In casu gaat het erom dat de door de gemeente ontvangen briefstemmen worden bewaard/opgeslagen in:

- een inbraakvertragende en brandwerende voorziening, zoals een gesloten inbraakwerende waardekast of kluis die in een af te sluiten ruimte staat;
- of
- een ruimte die is uitgerust met een inbraakalarmeringssysteem dat in verbinding staat met een door de rijksoverheid toegelaten alarmcentrale.

Voor de plekken waar de briefstemmen door de gemeente worden ontvangen (de gemeentelijke afgiftepunten en de gemeentelijke locatie waar PostNL de door de post bezorgde briefstemmen afgeeft) geldt dat er sprake moet zijn van voortdurend toezicht. Dat wil zeggen dat er altijd minimaal 1 geautoriseerd persoon moet zijn, zodat de briefstemmen nooit onbeheerd in een ruimte kunnen liggen. Het vervoer van de briefstemmen moet altijd door minimaal 2 personen gebeuren. Het vervoer van de briefstemmen dient plaats te vinden in een transportbox dat afgesloten kan worden. Deze ministeriële regeling is in consultatie gegaan bij de VNG/NVVB (termijn tot 12 januari).

3. De briefstembureaus

De **factsheet Samenstelling en Taken briefstembureau** geeft inzicht in de taken van de leden van het briefstembureau, uit hoeveel leden de briefstembureaus moeten bestaan en wanneer de briefstembureaus met de werkzaamheden kunnen starten.

De **factsheet Stemopneming briefstemmen, hoe gaat dat?** legt uit hoe de briefstembureaus de stemopneming (de vooropening en het tellen van de briefstemmen) uitvoeren voor de briefstemmen.

Voor de briefstembureaus wordt een aparte instructie gemaakt die aan de gemeenten beschikbaar wordt gesteld.

4. Ondersteuning aan de kiezers die per brief kunnen stemmen

Vanaf 26 februari 2021 zal een landelijke telefoon-ijlijn beschikbaar zijn waar kiezers van 70 jaar en ouder terecht kunnen met vragen over het stemmen per brief. Het nummer van deze landelijke telefoon-ijlijn staat op de uitleg die de kiezers ontvangen bij hun briefstembescheiden.

Er wordt verder een instructiefilm gemaakt waarin kiezers van 70 jaar en ouder stap voor stap wordt uitgelegd hoe het stemmen per brief gaat. Deze film zal via zoveel mogelijk kanalen (gericht op het bereiken van ouderen) worden verspreid. Via die kanalen zal ook de voorlichting worden gegeven over het stemmen per brief.

Op de website van de rijksoverheid Elkestemtelt.nl zal een apart deel worden ingeruimd voor de informatie over het stemmen per brief.

Gemeenten krijgen uiteraard de beschikking over al het voorlichtingsmateriaal met betrekking tot het stemmen per brief. Dat zal gebeuren via de toolkit Verkiezingen.